



O gülmürdü, güldürürdü

Hacıbaba Bağirov həmişə tamaşaçıya təbəssüm bəxş edib, güldürə-güldürə düşündürüb

Teatr və kino sənətinin görkəmli nümayəndələrindən biri olan Hacıbaba Bağirovun adı çəkiləndə istər-istəməz hər kəsin üzünə bir təbəssüm qonur. Bəlkə elə bunun özü də aktyorun əbədi yaşadığını təsdiqləyən bir amildir. Çünki mədəniyyət tarixində öz yerini də gülüşlə qazanan, sənətə gəldiyi gündən tamaşaçıları güldürə-güldürə düşündürən Hacıbaba Bağirov əslində gözyaşı içində də gülüş yaratmağı bacaran və səhnəmizin ən müqəddir aktyorlarından sayılırdı. Hacıbaba Bağirov libasını geydiyi obrazların demək olar ki, əksəriyyətində özünün güldüyünü görən olmayıb. O, nə səhnədə, nə də ekran-da gülmürdü, güldürürdü. Bu, aktyorluq üçün, xüsusən də komik sənətkar üçün ən vacib şərtidir.

Hacıbaba Bağirovun yaratdığı obrazlar hər kəsi özünə cəlb edirdi, nəşələndirirdi, güldürürdü və təbii ki, düşündürürdü. Güldürə-güldürə də düşündürməyi bacarmaq hər bir aktyordan anadangəlmə istedad, təbiilik və məharət tələb edirdi. Bu da hər kəsə nəsis olan sənət keyfiyyəti deyil. Hacıbaba Bağirov aktyor doğulmuşdu. Onun bu sənətə gəlişi isə birbaşa deyil, müxtəlif dolaşmalar, ünvanlardan, iş yerlərindən keçdi. Ondakı istedadı, qabiliyyəti ilk dəfə hiss edən isə Azərbaycan mədəniyyətinin korifey sənətkarı Adil İsgəndərov idi. Onu səhnəyə də, ekrana da çağıran məhz bu unudulmaz insan olub.

Hacıbaba Bağirov 1932-ci il iyun ayının 12-də Bakı şəhərində anadan olub. Kiçik yaşlarından teatra böyük həvəsi var idi. Bəzən məhəllə uşaqlarına qoşularaq heyətdə "tamaşa"lar göstərirdi. 1947-ci ildə orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Akademik Dram Teatrının nəzdindəki aktyor studiyasına gəlib. O, burada Adil İsgəndərovun rəhbərliyi altında sənətin sirlərini öyrənməyə can atıb. İlk əmək fəaliyyətinə isə 1950-ci ildə (ailə vəziyyəti ilə əlaqədar olaraq ora köçüblər) Lənkeran Dövlət Dram Teatrında başlayıb.

Oxumaq, təhsil almaq fikri gənc Hacıbabanı heç zaman rahat buraxmırdı. Yenidən Bakıya gəlib. Arzularının can atdığı yox, taleyin yazdığı, qədərini istiqamətləndirdiyi yolla Azərbaycan Dəmiryol Məktəbində təhsil alıb. 1953-cü ildə buranı bitirdikdən sonra Biləcəri deposunda maşinist köməkçisi işləyib. 1959-cu ilə qədər özü depoda çalışıb, xəyalı isə teatr səhnələrində cövlan edib. Bir müddət də Daxili İşlər Nazirliyində klub rəhbəri kimi çalışıb. Nəhayət, arzularının çiçək açdığı gün yetişib. Onu 1960-cı ildə Cəfər Cabbarlı adına Gəncə Dövlət Dram Teatrının aktyor truppasına qəbul ediblər.

Maraqlıdır ki, Hacıbaba Bağirovun ilk rolu dramatik bir obraz olub. Bu, Cəfər Cabbarlının "Almaz" pyesindəki Fuad surəti idi. Ümumiyyətlə, o, Gəncə teatrının səhnəsində müxtəlif səpkili rollar yaradıb. Ondakı aktyorluq məharəti, yaratdığı rola ciddi münasibəti rejissorların diqqətini cəlb edib. Onu 1962-ci ildə Musiqili Komediya Teatrına dəvət ediblər. Burada fəaliyyət göstərdiyi uzun illər ərzində yaratdığı obrazlar ona böyük şöhrət gətirdi. Hacıbaba Bağirov respublikamızın tanınmış gülüş ustalarından biri idi. Bəxti həm də onda gətirmişdi ki, o, səhnədə həmin dövrün korifey sənətkarları ilə çiyin-çiyinə çalışırdı. Həm dublyor, həm tərəf-müqabil kimi. Bu cür iş prosesi isə gənc aktyorun formalaşmasında, püxtələşməsində böyük əhəmiyyət

kəsb edirdi.

Lütfəli Abdullayev, Bəşir Səfəroğlu, Nəsisə Zeynalova kimi məşhur sənətkarlarla səhnəni bölüşdürmək özü bir məktəb idi. Həm tamaşaçılar, həm də rejissorlar tərəfindən sevilən, rəğbətə qarşılanan Hacıbaba Bağirov bu teatrın səhnəsində Soltan bəy ("Arşın mal alan"), Məşədi İbad ("O olmasın, bu olsun"), Orduxan ("50 yaşında cavan"), Cəbi Cümazadə ("Həmişəxanım"), Mitoş ("Hicran"), Cəsarət ("Nənəmin şahliq quşu"), Fərzəli ("On min dollarlıq kef"). Bu yerdə "Hicran" tamaşası haqqında xüsusi danışmaq istərdik. Çünki bu tamaşada Azərbaycan teatr mədəniyyətinin çox məşhur və korifey sənətkarları bir araya gələrək gözəl nümunə yaradıblar. Xatirə



Mədəniyyət tarixində öz yerini də gülüşlə qazanan, sənətə gəldiyi gündən tamaşaçıları güldürə-güldürə düşündürən Hacıbaba Bağirov əslində gözyaşı içində də gülüş yaratmağı bacaran və səhnəmizin ən müqəddir aktyorlarından sayılırdı. Hacıbaba Bağirov libasını geydiyi obrazların demək olar ki, əksəriyyətində özünün güldüyünü görən olmayıb. O, nə səhnədə, nə də ekranda gülmürdü, güldürürdü. Bu, aktyorluq üçün, xüsusən də komik sənətkar üçün ən vacib şərtidir.



rələrdən belli olur ki, Emin Sabitoğlunun bu əsəri teatrda səhnələşdirildikdən sonra bütün tamaşalar anlaşıqla keçib. Əsərin rejissoru Şərif Qurbanəliyev olub. O, bir rejissor məharəti ilə gülüş ustalarını bir səhnəyə yığaraq "Hicran" əsl tamaşaçı məhəbbəti qazandırdı. Elə bunun nəticəsidir ki, sonralar Ələkbər Kazimovski onun kino variantını da işləyib hazırladı. Bu gün həmin lent yazılarında baxanda Hacıbaba Bağirovun Mitoşbalası, Səyavuş Aslanın Dadaşbalası, Nəsisə Zeynalovanın Qızbacısı, Ofel

ya Aslanın Çarlistonu, Şəfiqə xanımın Fətisi təzə və maraqlı görünür. Dəfələrlə göstərilməyinə baxmayaraq, "Hicran" həmişə maraqla izlənilir. Əsas səbəb isə böyük aktyorların bir yerdə tamaşaya bağlılıqları əbədi uğurdur.

Unudulmaz aktyorun kino sənətinin də inkişafında özünəməxsus xidməti olub. İlk çəkildiyi film "Ulduz" (1964-cü il) olub. O bu ekran əsərində Möhsün obrazını yaradıb. "Ulduz" Azərbaycan filmlərinin, doğrudan da, ulduzudur. Onun çəkilişindən az qala yarım əsrə yaxın vaxt keçməsinə baxmayaraq, həmişə maraqla izlənilir. Bu doyum-suzluğu ona bağışlayan yenə də aktyor seçiminin düzgün aparılmasıdır. Bəşir Səfəroğlu, Lütfəli Abdullayev, Nəsisə Zeynalova, Nəcibə Behbudova kimi gülüş ustaları ilə bir filmdə çəkilmək böyük səadət idi. İkinci filmi isə "Qanun namine"də Arif obrazı olub. Burada yaratdığı obraz ciddidir. Adil İsgəndərov, Rza Təhməsis kimi sənətkarlarla eyni filmə çəkilmək gənc aktyorun həyatında dərin iz buraxdı.

Sonralar çəkildiyi filmlərin sayı çoxaldıqca obrazlar qalereyasının zənginliyi də artırdı. "Alma almaya bənzər", "İstintaq davam edir", "Şirbalanın məhəbbəti", "General", "Gülüş sanatoriyası" və s. filmlərdə yaratdığı obrazlar bu gün də aktual və maraqlı görünür. Onun təqdim etdiyi surətlərin dili ilə işlətdiyi elə sözlər olub ki, indi el arasında afo-



■ Flora XƏLİLZADƏ
əməkdar jurnalist

"Tənqid-təbliğ" teatrını yaratdı. Onun həmişə rəhbəri, həm də direktoru vəzifəsində çalışan müqəddir aktyor ətrafına cavan həmkarlarını toplayaraq gülüşlə bir sıra qüsurlu və nöqsanları islah etməyə çalışdı. 1996-cı ildə isə ümummilli lider Heydər Əliyevin sərəncamı ilə Hacıbaba Bağirov yenidən doğma kollektivinə qayıtdı. Ömrünün sonuna kimi Azərbaycan Dövlət Musiqili Komediya Teatrının direktoru, bədii rəhbəri və aktyoru olan bu gülüş ustası 2001-ci ildə Tamara Vəliyeva və Emin Sabitoğlunun "Bankir adaxlı" tamaşasına görə "Qızıl Dərviş" mükafatına layiq görüldü.

Hacıbaba Bağirov çoxcəhətli aktyor idi. Gözəl səsi və rəqs etmək qabiliyyəti var idi. İstər tamaşalarda, filmlərdə, istərsə də ayrıca konsertlərdə özünəməxsus şovqlu mah-nılar ifa edərdi. Xüsusilə də məzəli və lirik nəğmələr onun ifasında mükəmməl alınırdı. Rəqs kompozisiyaları da maraqlı olurdu. Hacıbaba Bağirov tamaşaçıyı yormayan aktyor idi. Bunun da əsas səbəbi onun təbiətən ciddi, sənətə də bu yöndən yanaşmaq qabiliyyəti idi. Bütünlüklə səhnə aşığı idi Hacıbaba Bağirov. Rejissor Muxtar Dadaşov vaxtilə onun haqqında yazıb: "O, böyük sənətkardır. Hacıbaba çox istedadlı, zəhmətsevər və işgüzdür. Onun üçün ayrıca ssenarilər yazılmalıdır. Həmişə onun oxumalarına, rəqslərinə baxanda fikirləşirəm ki, o, səhnə üçün doğulub..." Bu fikirdə böyük həqiqət var. Onun çəkildiyi kinolara diqqət yetirsək görürük ki, bu ekran əsərlərinin hamısı sevilən, maraqla izlənən, dəfələrlə baxılan və Azərbaycan mədəniyyətinin Qızıl Fonduna daxil olan filmlərdir. Muxtar Dadaşov haqlı idi. Belə bir potensiala malik olan aktyor daha çox filmlərə çəkilməli idi. Teatr sənətinin bir qəribəliyi də var ki, tamaşa nə qədər qeyri-adi, uğurlu alınsa da, eger lentə köçürülməyibse, bir müddət yaddaşda qalsada, sonralar unudulur. Əsər o zaman yaşayır ki, onun görüntüsü var. Hacıbaba Bağirovun iştirak etdiyi tamaşaların hamısı lentə alınmayıb ki?! Amma çəkildiyi filmlər yaşamaqdadır. Nə isə... Bu da teatr aktyorlarının tale-yidir.

...O özü böyük ustadlardan öyrənmişdi. Onların yolunu da ləyaqətlə davam etdirdi. Vəfatından keçən 6 il ərzində onu teatr səhnəmizdə görməsək də, bizə təbəssüm bağışlayan, gülə-gülə düşündürən obrazları yenə də ekran vasitəsilə qonağımız olur. Hər dəfə Musiqili Komediya Teatrına yolumuz düşəndə xatırladığımız korifey sənətkarların sırasında xalq artisti, unudulmaz gülüş ustası Hacıbaba Bağirovun da öz yeri var...

Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyəsi əsasında hazırlanıb.